

KERKEN SAMEN — SAMEN KERKEN

JAARGANG 30

NUMMER 1

JANUARI/FEBRUARI 2011

Kerken Samen – Samen Kerken (KSSK)
is een gezamenlijke uitgave van:

- **de Hervormde Gemeente 's-Graveland**
- **de Hervormde Gemeente Kortenhoef**
- **de Protestantse Gemeente 'de Graankorrel'**

INHOUDSOPGAVE

Redactie	pagina 02
Administratie	pagina 02
Contactadressen van de kerken	pagina 03
Erediensten Hervormde Gemeente 's-Graveland	pagina 04
Eredienst 'Oudergaard'	pagina 05
Informatie Hervormde Gemeente 's-Graveland	pagina 06
Gezamenlijke informatie Hervormde Gemeentes	pagina 13
Jeugd	pagina 17

Verantwoording tekening omslag: Albers bijbelse tekeningen (Joh. 14, 2) /theologische uitgeverij
Narratio, Gorinchem

REDACTIE

Kopij voor dit blad kunt u inleveren bij de redactie van uw gemeente.
Uiterste inleverdata van kopij voor de eerstvolgende twee edities:

- **04 februari**
- **04 maart**

Redactie Hervormde Gemeente 's-Graveland

mw. R. Kleijn
Harinxmahof 6
1244 RC Ankeveen
tel.: 035 – 656 2490
email: kleijn@kssk.nl

Redactie Hervormde Gemeente Kortenhoef

dhr. F. van Weeghel
Julianaweg 18
1241 VW Kortenhoef
tel.: 035 – 656 4239
email: vanweeghel@kssk.nl

Redactie Protestantse Gemeente 'De Graankorrel'

dhr. J. Hoekstra
Koninginneweg 74
1241 CW Kortenhoef
tel.: 035 – 656 1550
email: hoekstra@kssk.nl

ADMINISTRATIE

Abonnementstarief: € 12,50 per jaar.
Gironummer KSSK: 2648558 t.n.v. Kerken Samen, Ankeveen.
Voor alle vragen over abonnementen, adreswijzigingen e.d. kunt u contact opnemen met:

mw. R. Kleijn
Harinxmahof 6
1244 RC Ankeveen
tel.: 035 – 656 2490
email: kleijn@kssk.nl

CONTACTADRESSEN

HERVORMDE GEMEENTE 'S-GRAVELAND

Predikant:

Ds. F.A.J. Heikoop
Noordereinde 12
1243 JG 's-Graveland
tel.: 035 - 656 0598

Scriba:

mw. J.M. Pranger-Westland
Harinxmahof 2
1244 RC Ankeveen
tel.: 035 - 656 3260
email: scriba@hervormdegemeentesgraveland.nl

HERVORMDE GEMEENTE KORTENHOEF

Predikant:

Vacant

Bijstand in het pastoraat
wordt verleend door:
ds. F.A.J. Heikoop
(tel.: 035 – 656 0598).

Scriba:

dhr. C.A.M. van der Lelie
Kortenhoefsedijk 65
1241 LR Kortenhoef
tel.: 035 - 656 2821
email:
august_lida@hotmail.com

PROTESTANTSE GEMEENTE 'DE GRAANKORREL'

Predikant:

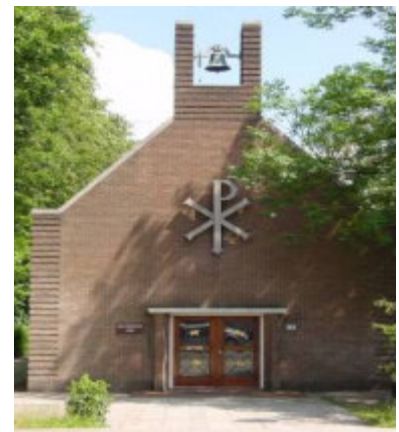
Ds. C.A. Davidse
B. van Beeklaan 27
1241 AC Kortenhoef
tel.: 035 - 656 9182

Vrije dag: woensdag

Opbeltijden:
maandag, dinsdag, donderdag,
vrijdag
van 9.00 - 9.30 uur en van
19.00 - 19.30 uur

Scriba:

dhr. A. Kramer
Koninginneweg 65
1241 CW Kortenhoef
tel.: 035 - 656 1339
email:
adriaan-kramer@kpnplanet.nl

EREDIENSTEN

HERVORMDE GEMEENTE 'S-GRAVELAND

De diensten zijn 'live' op de website www.hervormdegemeentesgraveland.nl te volgen. Ook vindt u daar de diensten van (ongeveer) de laatste 3 maanden. Bezoek onze website en klik op 'opnames'. U kunt kiezen uit luisteren naar de eventuele live uitzending of een eerdere opname beluisteren of downloaden.

Zondag	16 januari	10.00 uur	Ds. G. Th. Vollebregt, Sassenheim Collecte: College van Kerkrentmeesters /Diaconie: Woord en Daad
Zondag	23 januari	10.00 uur	Ds. F.A.J. Heikoop Collecte: College van Kerkrentmeesters /Diaconie Extra Collecte: Predikantsplaats
Zondag	30 januari	10.00 uur	Ds. D.Heikoop, Nieuwegein Collecte: College van Kerkrentmeesters /Diaconie
Zondag	06 februari	10.00 uur	Ds. F.A.J. Heikoop Collecte: College van Kerkrentmeesters /Diaconie: Dorcas Extra Collecte: Predikantsplaats

EREDIENST 'OUDERGAARD'

Vrijdag 14 januari 15.00 uur Ds. F.A.J. Heikoop

INFORMATIE HERVORMDE GEMEENTE 'S-GRAVELAND

Met wie wij meeleven

Ria van den Broeck, Julianaweg 1, en Marchien Verbruggen, Noordereinde 247, bevelen we samen met allen rondom hen aan in uw voorbede. Van de Here Jezus wordt verteld dat Hij bij het zien van mensen met noden 'innerlijk met ontferming bewogen werd'. Het deed Hem wat, het liet Hem niet onberoerd. En Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde. We bidden dat Hij Zich ook nu ontfermen zal over een ieder die Zijn hulp en bijstand vraagt.

Bijbelkring

De eerste bijbelkring van 2011 staat gepland op woensdag 19 januari bij Dick en Tineke Klazema, Zuidereinde 76, om 20.00 uur. We beginnen dan aan een nieuw bijbelboek, een brief geschreven door één van de broers van Jezus, namelijk Jacobus. Daarvan het eerste hoofdstuk. Allen welkom.

F.A.J. Heikoop

Van de kerkenraad

Op dinsdag 8 februari vergadert de kerkenraad in de consistoriekamer. Als u de kerkenraad iets voor wilt leggen kunt u binnen lopen van 20 uur tot 20.30 uur. Hierna gaat de vergadering weer verder. En natuurlijk kunt u altijd op ieder ander moment iemand van de kerkenraad 'aan zijn of haar jasje trekken.'

College van Kerkrentmeesters

Opbrengst van de collectes

College van Kerkrentmeesters:

	Coll.bon	
12 dec.	€ 188,70	24%
19 dec.	€ 124,61	33%
24 dec. (Kerstavond)	€ 157,50	20%
25 dec. (1 ^e Kerstdag)	€ 205,35	40%
26 dec. (2 ^e Kerstdag)	€ 61,35	49%
31 dec. (oudejaarsdag)	€ 184,50	16%
01 jan. (nieuwjaarsdag)	€ 58,15	37%
02 jan.	€ 97,45	39%

Instandhouding predikantsplaats:

19 december	€ 109,15	32%
25 december	€ 163,66	23%

(Om het gebruik van collectebonnen te stimuleren vermelden we het % collectebonnen per collecte)

Verwarmingsbusje 2010 € 4,60

Allen hartelijk dank voor uw gaven.

Postbanknummer College van Kerkrentmeesters: 491804 t.n.v. Kerkvoogdij Herv. Gem. 's-Graveland.

Collectebonnen

Collectebonnen zijn verkrijgbaar door storting van het bedrag op **gironummer 531924** ten name van **Hervormde Gemeente 's-Graveland**.

Er zijn boekjes beschikbaar met een drietal waardes, te weten:

15 euro (20 x 0,75)

25 euro (20 x 1,25)

45 euro (20 x 2,25)

Als u bij uw overschrijving vermeldt welke waarde(s) u wilt ontvangen, dan zult u, bijna per ommekeer, de door u bestelde boekjes ontvangen.

Voor verdere informatie kunt u bij ondergetekende terecht, of bij één van de andere kerkrentmeesters.

Kerkbalans

Ieder jaar doet de kerk een bijzonder beroep op haar leden, op allen die zich met haar verbonden weten, om de noodzakelijke kosten samen te dragen. Het gebeurt deze maand opnieuw, door middel van de Actie Kerkbalans. De inkomsten en uitgaven van de plaatselijke gemeente zijn een open boek. Wie de financiële zaken wil inzien kan altijd terecht bij een kerkrentmeester. Het thema voor het jaar 2011 is evenals voorgaande jaren: Van blijvende waarde!

Mensen zetten zich in voor een zaak die zo waardevol is dat zij de tijd trotseert. Vrijwilligers gaan op pad om mensen persoonlijk te benaderen. De vraag is: doet u mee, van harte en royaal, een goede zaak waardig?

Deze maand stonden we weer aan het begin van een nieuw jaar en wensten wij elkaar in alle opzichten een gezegend en gelukkig jaar toe. Wij hopen dan dat veel van onze goede voornemens die we voor het nieuwe jaar van plan zijn uit te voeren, gerealiseerd kunnen worden.

Ook het college van kerkrentmeesters hoopt dat. Hiervoor verwijzen wij u naar de begroting, die bij onze penningmeester ter inzage ligt. Uw bijdrage is vrijwel geheel bestemd voor onze eigen gemeente. Wij vragen van u een financiële bijdrage om het kerkenwerk mogelijk te maken, want de kerk is van blijvende waarde.

De kerk is de plaats waar je samenkomt om God te ontmoeten en het Evangelie te horen,

zoals vele generaties vóór ons ook al mochten doen. Waar het niet gaat om wat je bezit of wat je presteert, maar om wie je bent en Wie God voor je is. Een plaats waar iedereen welkom is. Dat is iets van blijvende waarde. De kerk is vaak letterlijk een baken: een markant herkenningspunt in de stad of in het dorp. Als het goed is dan is de kerkelijke gemeenschap ook daadwerkelijk een houvast in het leven. Een geestelijk thuis en een onbetaalbaar sociaal vangnet voor mensen die dat nodig hebben.

Kerkbalans, daar geef je voor!

Als christenen en kerkelijk meelevendenden willen wij dat alles, zo God het wil, behouden en kunnen doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Uw bijdrage aan Kerkbalans 2010 is daarom hard nodig, want die maakt het mede mogelijk dat onze kerkelijke gemeente haar unieke en onmisbare functie kan blijven vervullen. Dat is van waarde. Van blijvende waarde!

Ook de kerkelijke gemeenschap heeft te maken met de landelijke kostenstijgingen. In verband hiermee verzoeken wij u dan ook vriendelijk, indien dat tot uw mogelijkheden behoort, om uw gaven ten opzichte van vorig jaar met enkele procenten te willen verhogen. Voor meer en gedetailleerde informatie verwijzen wij u naar de brochure die u in de envelop van de Actie Kerkbalans vindt.

Een hartelijke groet aan u allen,
Namens het College van Kerkrentmeesters,

Mart Flink

Woorden als houvast

In mijn 'werkplaatsje' komen mij veel woorden en verwijzingen onder ogen. Vaak wil ik ze vasthouden, ook en vooral omdat zij mij vasthouden en voorthelpen. Hoe kan ik dit alles ooit onthouden? Een goed hulpmiddel is een kaartsysteem. Sinds het begin van mijn studie theologie in Utrecht, in 1963, houd ik

een drievoudig systeem bij: van teksten, van onderwerpen en van citaten. In de loop van de jaren heb ik duizenden kaartjes verzameld. Te veel om nu nog over te zetten in een computer. Het zou monnikenwerk zijn, waarvoor mij nu de tijd ontbreekt. Misschien verzamel ik ooit moed en energie om het bestand van citaten via een website te delen met ieder die er gebruik van wil maken.

Hoe?

Onlangs vroeg iemand mij, met het oog op een meditatief artikel in een blad: 'Hoe kom je toch aan die treffende citaten?' Ik vertelde hem van mijn manier van werken. Het schrijven en archiveren van kaartjes kost tijd, maar is investering is meer dan lonend. Aan de hand van een stapeltje kaartjes in mijn bureaula, wachtend op plaatsing in het betreffende systeem, noem ik een aantal voorbeelden.

Vorige maand kocht ik voor een luttel bedrag een boek van Willem Barnard, dat ik nog niet had: *Een winter met Leviticus*. Ik lees het 's morgens in mijn *Stille tijd*. Een aantal verwijzingen noteer ik op kaartjes, ten dienste van mijn tekstsysteem. Met het oog op Leviticus 19: 5-10 lees ik over de hoge waarde van het dier en de platheid van ons consumptiedenken. Ik schrijf deze vindplaats bij de rubriek 'dier' van mijn onderwerpensysteem. In dit verband lees ik ook een stukje met het oog op het sabbatsgebod. Dat schrijf ik uit als citaat, onder het trefwoord *Zondag*. 'Wie daarover begint krijgt altijd weer gezanik te horen over vervelende zondagen en geestdodende kerkdiensten, traumatische ervaringen van (vooral ex-gereformeerde) kerkverlaters, die verzuimen hun karikaturen te toetsen aan de tekst van de Hebreeuwse en Griekse boeken' (Willem Barnard, *Een winter met Lev.*, 55). Op blz. 112 ontwaar ik nog een paar kostelijke uitspraken. In een verklarende aantekening lees ik – wat Barnard vaker heeft benadrukt –: 'Tellen en vertellen zijn taalfamilie, wat wij met ons numerisch geconditioneerd brein ons haast niet kunnen indenken'. Ik schrijf het op, met vindplaats, met als trefwoord *Vertellen*.

Onder *Gedenken* maak in nog een kaartje, in verband met de kandelaar en de broden (Lev. 24: 1-9, vermeld op die zelfde pagina): 'Wij zijn in de tenten onzer samenkomst een boeket vergeet-mij-nieten'.

Beduvelaar

Margriet van der Kooi is geestelijk verzorger in het Zuwe Hofpoort Ziekenhuis in Woerden. Een luistervink bij uitstek. Uit een schat van ervaringen, allerlei gesprekken over God en ons, koos zij ruim dertig verhalen, fijnzinnig beschreven: *Pelgrims en Zwervers* (Zoetermeer 2010). In haar studietijd ontmoette zij een pastor, die haar 'tevoorschijn luisterde': 'De uitdrukking leerde ik later van hem, en ik begreep wat hij bedoelde, omdat hij het mij gedaan had. Tevoorschijn luisteren en tevoorschijn liefhebben, een eigenlijke taak van de pastor, die dat weer afkijkt van de *Pastor Bonus*, de Goede Herder' (20). Zo'n regel wil ik vasthouden, houdt mij vast. Ik schrijf die uit onder *Pastor(aat)*. Het volstreekte tegendeel van dit heilzaam gebeuren is het geniepige gedoe van de duivel. Over die duistere gestalte kun je eindeloos discussiëren. Mevr. Van der Kooi noemt hem ettelijke keren – ik heb de pagina's genoteerd – de 'beduvelaar'. Zo'n aanduiding helpt verder. Daarom wil ik die niet vergeten. Nog een citaat dat deze trouwe pastor een en andermaal doorgeeft. Zij heeft het op haar beurt van de Engelse dichter John Donne (1572-1631). Vertaald in het Nederlands: 'God nam verworpen mensenvlees tot kleet, om broos genoeg te zijn voor dood'lijk leed' (blz. 22, aant. 12). Weer een kaartje, onder het trefwoord *Incarnatie*. Als ik het stapeltje doorblader, lees ik onder het zelfde trefwoord een citaat van A.v.d. Beek, uit zijn nieuwe boek *Is God terug* (Zoetermeer 2010). Jezus 'is niet gekomen voor een beleefdheidsbezoek. Hij is gekomen vanwege de zonde. Juist daarom wordt Hij Jezus genoemd: want Hij zal zijn volk redden van hun zonden (Mat. 1:21). Dat is de eerste kennismaking met God. Hij begint over zonden. Daarvoor is Hij gekomen, niet alleen om het erover te hebben, maar er ook wat

aan te doen en dat loopt uit zijn dood aan het kruis. Zo erg is de zonde' (blz. 74).

Eerbied

In zijn boek *Alleen maar vrije tijd* (Balans, Amsterdam 2010) vertelt Nico ter Linden over zijn vak. Ik heb vele kaartjes beschreven, in verband met teksten, treffende uitspraken en belangrijke onderwerpen. Ter Linden hecht aan stijl en schrijft met grote eerbied, ook in verband met de eredienst. Onder het trefwoord *Eerbied*, ook onder *Eredienst*, verwijs ik naar enkele passages in zijn boek. Op blz. 22 vertelt Ter Linden over zijn contacten met prof. Bouman, hoog bejaard, katholiek priester en ook diaken in Oosters-orthodoxe kring. Ter Linden wilde van hem meer leren over de rituelenrijke roomse traditie, 'maar mijn vraag stemde hem ook droevig, want wie in zijn eigen kerk bekommerde zich daar nog om? Hij was verbitterd door de daar aan de gang zijnde uitverkoop, het stuitende decorumverlies in slordige missen, de verloedering van de taal in laffe liedjes en platte bijbelvertalingen'. Ter Linden beschrijft dan een ontmoeting die hij niet kan vergeten. Een paar bladzijden verder schrijft hij over de voorganger: 'Gastvrouw ben je, gastheer. (...) Het volk komt niet voor jou. (...) Jij bemiddelt tussen God en de mensen en tussen de mens en God. Eerbied, eerbied, eerbied! Niet: 'Goedemorgen gemeente, blij dat u er bent'. We zijn niet bij jou te gast, wij zijn bij God te gast. 'Onze hulp is in de naam van de Heer die hemel en aarde gemaakt heeft'. Onmetelijke woorden zijn dat, die alleen in heilige huiver kunnen worden uitgesproken, anders weet je niet wat je zegt' (29).

Mijn kaartsysteem is de vrucht van langdurige, toegewijde arbeid. Ik ben er zuinig op en dankbaar voor. Daarom is het mij ook een vreugde om het naar vermogen te delen met anderen.

Door: *Dr G.W. Marchal*

Uit: *Confessioneel 18 nov 2010*

Contactgroep

Onze volgende bijeenkomst is op woensdag 2 februari 2011 gepland.

We gaan deze keer verder met hoofdstuk 14 uit ons boekje, getiteld: "Gevaren voor een christen in deze tijd?"

Iedereen is hartelijk welkom er is nog plaats! Inleider is broeder Wim Kroon.

We zijn zoals gewoonlijk te gast bij Jan en Marchien Verbruggen, Noordereinde 247. Om ongeveer 20:00 uur beginnen we.

Verslag Bijbelkring

Op 20 oktober 2010 zijn we als deelnemers van de Bijbelkring te gast geweest op de gemeenteavond van Hervormd-Gereformeerd Nieuw-Loosdrecht waar rabbijn Lody van de Kamp gesproken heeft.

Daarvan verscheen in De Kerkklok een lezenswaardig verslag, wat hieronder onverkort overgenomen wordt.

Verslag van de gezamenlijke gemeenteavond met rabbijn Lody van de Kamp, 20 okt 2010. Onderwerp: De religieuze betekenis van Jeruzalem, voor het Jodendom.

Onlangs is het 3000-jarig bestaan van Jeruzalem herdacht. Maar volgens de tenach is de plaats Jeruzalem nog ouder. In Gen.22 krijgt Abraham de opdracht om zijn zoon te offeren en moet hij daarvoor naar het land Moria. Op de derde dag slaat hij zijn ogen op en ziet DE PLAATS, ha makom, in de verte liggen. De berg Moria, de plaats die God heeft aangewezen, is de plek waar later de tempel zal worden gebouwd. Op die plaats is de bereidwilligheid aanwezig om te offeren. Pas als koning David besluit tot vestiging in Jeruzalem wordt deze plaats de hoofdstad en na de bouw van de tempel onvervreemdbaar bezit van het Joodse volk.

Jeruzalem ligt in het gebied dat de stam Benjamin werd toegewezen bij de verdeling van het land Kanaän. De kleinste stam. In de midrash, de mondelinge overlevering, wordt dit als volgt verklaard: vader Jacob werkte 14 jaar om zijn twee vrouwen te huwen. Toen hij terugtrok naar Kanaän ontmoette hij zijn broer Esau, die hij had bedrogen. Uit angst dat Esau hem iets zou aandoen verdeelde hij zijn vrouwen en kinderen in twee delen. Vooraan zijn slavinnen met hun kinderen en daarachter Lea met haar kinderen en als laatste Rachel met Jozef. Allen bogen zich voor Esau. Alleen Benjamin niet, want die was nog niet geboren. Hij was dus het enige kind wat zich niet vernederd heeft door voor een afgodendienaar te knielen! Vanwege deze zuiverheid kan Jeruzalem in het erfdeel van Benjamin terecht komen.

De tabernakel heeft ongeveer 400 jaar in Silo gestaan. Pas tijdens Salomo's regering neemt de tempel de plaats van aanbidding over. Waarom heeft dat zo lang geduurd? Omdat het volk eerst een niveau van heiligheid moest bereiken. Uit ontzag voor God.

Zolang het volk leeft volgens de regels van de tora mag het wonen in het beloofde land. Na Salomo gaat het mis: het rijk wordt gesplitst in twee delen, later volgt de verwoesting van de tempel en de ballingschap.

Toch blijft er een band bestaan met Jeruzalem: door de driemaal daagse gebedsverplichting met het gezicht naar Jeruzalem. Per dag wordt 12 keer gesmeekt om herbouw van de tempel en terugkeer naar het land.

Na 70 jaar keert een deel terug onder leiding van Ezra en Nehemia en begint de herbouw van de tempel. Deze tempel wordt door de Romeinen verwoest in 70 na Christus. Weer een ballingschap en die duurt nog steeds. Maar de band van de Joden met Eretz Jisraël en Jeruzalem is altijd blijven bestaan. Nog steeds geldt iedere dag de gebedsplicht om de komst van de Messias en herbouw van de tempel.

Hoe komt het dat het Joodse volk zo lijdzaam is onder die ballingschap? Waarom trekt het niet strijdvaardig op? Omdat de ballingschap

door God is opgelegd en alleen door de komst van de Messias kan worden opgeheven. In het zionisme, ontstaan in de 19e eeuw als antwoord op vervolging en antisemitisme in Europa, wordt voor een andere oplossing gekozen. Theodor Herzl, een Weense journalist met een seculiere achtergrond, besluit om over te gaan tot het oprichten van een joodse staat. Een plek om vrij te zijn in het dagelijkse leven. Hij wilde de abnormaliteit van het jodendom wegnemen door een staat te stichten, en daardoor zouden alle problemen zijn opgelost. Alleen, de oorspronkelijke Joodse bevolking die in kleine groepen in het land was blijven wonen, of de Chassidim uit Oost-Europa, die zich hadden gevestigd in plaatsen zoals in Jeruzalem, Hebron, Safed, wilden hier niets van weten. Zij leidden een armoedig bestaan, gevuld door tora- en Talmoedstudie, ter voorbereiding en in afwachting van de komst van de Messias. Dan zal God zijn belofte vervullen en wordt de tempel herbouwd.

Na de pauze kwamen de vragen aan bod. Zoals: is de stichting van de staat Israël een voorteken van de komst van de Messias? Rabbijn Van de Kamp formuleert het voorzichtig, want hierover bestaan verschillende meningen: Het was in 1948 in ieder geval een Godswonder en zie het als het begin van het ontluiken van onze verlossing.

Moet het seculiere Jodendom niet bekeerd worden om de komst van de Messias voor te bereiden? Bekering is iets tussen een persoon en God, en geldt voor iedere Jood, iedere dag tot inkeer komen (dus zonder middelaar, in tegenstelling tot het Christendom). Dat kun je stimuleren, maar je kunt iemand er niet op aanspreken.

Had het joodse volk niet ook een middelaar in de vorm van de zondebok die de woestijn werd ingestuurd? Nee, geen tussenpersoon tussen God en mens. De zondebok werd symbool, zo van: kijk, dat had jullie kunnen overkomen, een soort afschrikwekkend voorbeeld. Het idee dat iemand anders voor jouw schuld lijdt en verzoening doet is onmogelijk in het Jodendom.

Het Christendom begint met de komst van de Messias en het Jodendom eindigt met de komst van de Messias.

UIT: *De Kerkklok 4 december 2010*

Onze kerkdienst

Zoals u weet organiseert de IKR (InterKerkelijke Raad in Hilversum) kerkdiensten o.a. voor mensen met een verstandelijke beperking. Onze gemeente steunt dit werk met een financiële bijdrage.

Eerstvolgende dienst: Zondag 30 januari, 14:45 uur.

Voorganger: Ds. W.H.Th. Moehn

Thema: nog niet bekend

Muzikale medewerking: Kinderkoor Grace uit Hilversum o.l.v. Marjolein Kreuning

Organist: Bart van Loenen.

Deze dienst, voor mensen met een verstandelijke beperking, kinderen uit het speciaal onderwijs en gezinnen met jonge kinderen, wordt gehouden in het kerkgebouw van de Vrije Evangelische Gemeente aan de Taludweg 35a te Hilversum.

Na de dienst is er gelegenheid om koffie, thee of limonade te drinken.

Contact: Wietske Spiering, tel 6219580 of e-mail wietskedevries@prettel.nl

U bent allen hartelijk welkom om ook eens zo'n dienst mee te maken. Dat zal de mensen, waar dit voor georganiseerd wordt, heel goed doen.

Diaconie

Opbrengst collectes

5 dec.	€ 63,40
12 dec.	€ 165,80
19 dec.	€ 87,39
24 dec.	€ 144,92 (Kerstavond)
25 dec.	€ 214,20 (St.Red een Kind/1 ^e)
Kerstdag	

26 dec. € 50,80

31 dec. € 61,55

1 jan. € 53,20

2 jan. € 76,60

Hartelijk dank voor uw gaven.

Rekeningnummer Diaconie

38.82.33.605 t.n.v. Diaconie NH Kerk 's-Graveland

Collecte zondag, 16 januari

De collecte van 16 januari is bestemd voor Woord en Daad.

Woord en Daad wil vanuit christelijk perspectief armoede bestrijden in Afrika, Azië en Midden Amerika. Via lokale organisaties streven ze ernaar armen een menswaardig bestaan te bieden. Hierbij doen ze een appel op ieders verantwoordelijkheid, zowel hier als daar. Woord en Daad wil hierin een sterke en betrouwbare schakel zijn tussen u en de armen in het werkgebied.

Collecte zondag, 6 februari

De collecte van 6 februari is bestemd voor Dorcas.

Dorcas is een internationale hulporganisatie die actief is in Oost-Europa en Afrika. Dorcas werkt bij voorkeur samen met lokale partners, zoals plaatselijke kerken of organisaties. Dorcas geeft via lokale partners vier soorten hulp.

-Noodhulp: als er ergens in de wereld een ramp plaatsvindt.

-Sociale hulp.

-Structurele hulp

-financiële adoptie.

Van harte aanbevolen.

Roosters

Rijrooster

1^e Rijder

16 jan. Bert ter Stege

23 jan. Daniel Aalberts

30 jan. Koen van Beest

06 febr. Henk Hafkamp

13 febr. Wim Limon

2^e Rijder

16 jan. Adrie van dePol
 23 jan. Bert Balke
 30 jan. Adri Goedemans
 06 febr. Dick Klazema
 13 febr. Cees Mechielsen

Oppasrooster

16 jan. Danielle Niesing
 Marco Verwoerd
 Maurits Verwoerd
 Stefan van de Pol
 23 jan. Susanne Pranger
 Liselore Hagedoorn
 Ella van den Broeck
 Maaïke van 't Riet
 30 jan. Yvar Steketeë
 Gerda Steketeë
 Jensen van Rooijen
 Liselotte ter Stege
 06 febr. Gerdi van Bijleveld
 Maria den Toom
 Mareille Piena
 Jasmijn ter Stege
 13 febr. Gera Flink
 Marchien Verbruggen
 Marcella Flink
 Fleur ter Stege

Collecterooster

16 jan. Diaken/ Kerkrentmeester
 23 jan. Liselotte en Marcella
 30 jan. Diaken/ Kerkrentmeester
 06 febr. Patrick en Raymond
 13 febr. Diaken/ Kerkrentmeester

deegmixer en nog meer artikelen van verschillende mensen geleend, advies ingewonnen en uiteindelijk de ingrediënten gekocht.

's Morgens 30 december zijn we vol goede moed begonnen, de appels waren al geschild en in stukjes gesneden, dus konden we meteen beslag maken. Olie in de bak en vuur hoog aan. Na wat tegenslag gingen de eerste bollen omstreeks 11 uur het vet in. Altijd een spannend moment als de eerste eruit moeten. Na dat we allemaal geproefd hadden en enige bijstelling, kon de massaproductie beginnen. De eerste bestellingen werden al gauw opgehaald en we konden het maar net voorbakken! Zo zijn we de hele dag doorgedaan en uiteindelijk om 5 uur de laatste in de bak. Na het schoonmaakwerk zijn we met een goed en voldaan gevoel huiswaarts gekeerd. Na het tellen van het geld bleek de opbrengst ruim 500 euro te bedragen. Ook is uitgerekend dat er 962 oliebollen zijn gebakken!

Iedereen die geholpen heeft hartelijk dank. Maar in het bijzonder willen we toch één naam noemen, namelijk Dhr. den Hertog. Hij heeft ons van goed advies voorzien, voorbereidingen getroffen, de appels geschild en in stukjes gesneden en de hele dag bijgestaan, zodat we (al zeggen we het zelf)overheerlijke oliebollen konden bakken! Deze kennis laten we niet verloren gaan en hopen eind van dit jaar wederom te gaan bakken. Ook voor u?

Jan Verbruggen

OLIEBOLLEN

Op de één na laatste dag van het oude jaar hebben een vijftal mannen oliebollen gebakken bij de kerk.

Na reclame gemaakt te hebben en aardig wat bestellingen binnen, zijn de voorbereidingen getroffen. O.a. de gasbrander, oliebollenbak,

HERVORMDE GEMEENTE 'S-GRAVELAND EN HERVORMDE GEMEENTE KORTENHOEF

Woensdag 15 december 2010

Gezamenlijke kerstviering van de Hervormde Gemeenten Kortenhoeve en 's-Graveland aan het Noordereinde.

Ruim 60 personen hebben een mooie middag mogen beleven. Na een hartelijk ontvangst met koffie of thee met bijpassend baksel, heette Ymkje van 't Riet allen welkom. Daarbij werd opgemerkt dat er in de keuken op volle toeren werd gewerkt om de aanwezigen van smakelijke producten te voorzien. Het openingslied was gezang 138: 1 en 4. Ds. Heikoop ging voor in gebed, nadat hij zijn waardering had uitgesproken aangaande de twee koperen kronen die nog maar net in de kerkruimte waren aangebracht. Deze mooie verlichtingsarmaturen, in dank ontvangen van de voormalige Hervormde Gemeente van Ankeveen, die nu de ruim 350 jaar oude aanwezige kroon hangende bijstaan, vormen een schitterend geheel. (Alles prachtig gepoetst, wat een klus!) Er is veel werk verzet om alles op tijd gereed te krijgen, al het niet geringe steigerwerk, verlichting in de koepel en bijkomende activiteiten. Tenslotte alles omlijst door de smaakvolle versiering, samengesteld door Jan van Dort, met medewerkers, die het thema vorm en kleur mooi en stijlvol in zachte tinten had aangepast tegenover en overeenstemmend met het goudkleurige koper van de drie kronen. (Koningen?)

Er werd verder dapper gezongen, afgewisseld met schriftlezingen. Het kerstevangelie kwam uiteraard aan de orde, waarin de vervulling van een (de) oude belofte een nieuw begin inhoudt. Ds. Heikoop stelde dat het kerstfeest al ruim 2000 jaar gaande is. Het maakt indruk, stil en ontroert. De gebeurtenis, het feest dat

de mens kan veranderen. Tegenover haat en nijd is vrede op aarde geplaatst als onzichtbare macht, maar toch verandering teweeg brengend. Naast medicijn bij ziekte, herstellend en zaligmakend. Christus is geboren, zichtbaar en voor iedereen feest.... Is er teleurstelling en de vreugde ver weg? Bij het leven in het donker is er behoefte aan licht. Het Licht kan redding bieden, zorg verdrijven en tegenslagen blijmoedig verdragen. Christus de weg naar de toekomst. Geboren voor allen.

Na nog enkele gezangen volgde de eerste pauze, met daarin de gelegenheid enig vocht in te nemen en om uit een scala van kleurige en veelsoortige hapjes een aantal keuzes te maken!

Na gezang 139: 1 en 3 volgde er een muzikaal intermezzo. Marjan Pranger (piano) en Bert Balke (viool) speelden een adagio (no. 261) van Mozart. Applaus viel hen ten deel. Er volgden nog gedichten en gezangen waarna er ruim werd gepauzeerd en om de inmiddels ontstane eetlust tegemoet te komen. Soep naar keuze, salades en gesneden brood met hartig of groen. Een mooie samenstelling gecompleteerd met hooggesteld chinees fruit.

Achterover leunend kon het kerstverhaal worden gevolgd dat door Joke Bremmer vakkundig ten gehore werd gebracht (het verhaal staat verderop in het kerkblad). Vakkundig verhaal uit het leven gegrepen. Het liep nog goed af, was het in werkelijkheid altijd maar zo. Het 'hier mag Omaatje niet zitten, daar mag Omaatje niet staan' is een kwaal van alle tijden.

Tenslotte naderde het einde van de samenscholing. Ds. Heikoop sprak een dankgebed uit en prees in de persoon van

Ymkje van 't Riet het organiserende team voor de geslaagde middag. Deze stelde dat er blijmoedig met een grote groep medewerkers voorbereidend en uitvoerend werk was verzet. De keukenbrigade trad daarop nog even voor het voetlicht en ontving een warm applaus. De organist werd ook bedankt (op afstand) voor zijn nog niet geheel voltooide optreden en kreeg een fles met inhoud in het vooruitzicht gesteld. Dat betekende orgel-drank-organist-drank-orgel. De samenstelling 'orgeldrank' was al bekend bij eerder gehouden acties. 'Drankorgel' kan het bespeelde instrument zijn, of een liefhebber van spiritualiën. De status van de organist moet in deze setting nadrukkelijk buiten beschouwing blijven. Afsluitend werd het altijd indrukwekkende, hoop en verwachtingsvolle loflied 'Ere zij God' gezongen. Bij het huiswaarts gaan, werd nog een kerstster met een versnapering aangeboden.

B.

Ieder jaar mogen we met de kerstviering weer uitkijken naar een zelfgemaakt gedicht van Broeder Birkhoff. Ook dit jaar zullen we het weer publiceren in dit kerkblad. Voor de aanwezigen om nog eens te overdenken en voor degenen die helaas om wat voor reden dan ook niet bij de kerstviering waren, een goed beeld te krijgen van deze middag.

Uit het leven gegrepen

Een stukje beleving. Datgene wat gepasseerd is.

Alledaagse gebeurtenissen die door opmerkzaamheid in ons geheugen gevangen zijn.

Betekent ook het definitieve einde van het leven

Ingrijpend, weggerukt, wie en wat er niet meer is.

Enkele facetten van het alledaagse, zijn wellicht herkenbaar in het volgende gedeelte.

Niet als neerslag van het chagrijn van een bejaarde, maar het plaatje van een toeschouwer.

Uit het leven gegrepen

Het leven komt en gaat weer heen
En niemand blijft er op de been
Dat is de klacht in 't algemeen
Altijd geweest zegt iedereen

Zodra het lichaam ouder wordt
En er langzaam iets aan schort
Signalen afgeeft, lang of kort
Tot rustiger aandoen, minder sport

Zijn medicijnen ook je deel
Eerst een enkele, later veel
Moeilijk te krijgen door je keel
Die grote joekels, kleintjes heel

De benen zijn niet meer zo vlug
Hard lopen, moet een stap terug
En let er op, houdt recht de rug
Hij wordt, wel langzaam, beetje stug

De handen hebben veel gedaan
Het wordt steeds minder, zo stilaan
Dat wil niet zeggen overslaan
Wat nodig moet, wel te verstaan

Het zien wordt minder, jammer nou
Met bril gewapend zie je gauw
Je neus die druppelt in de kou
Vooral zo 's morgens in de dauw

Je schouders gaan al wat omlaag
Je duikt steeds dieper in je kraag
Je wordt zo hier en daar wat traag
Je kunt niet meer, al wil je graag

Zegt je gevoel ik ben gebroken
Omdat je ook al niet mag roken
Wordt niet benauwd en zie geen spoken
Men kan nog lekker voor je koken

Gehoor nog goed? Net wat u zegt
Maar vraag niet waar dat nu aan legt
Een knopje aan het oor gehecht

Zo komt de preek nog tot zijn recht

Dovemansoren een gevaar
Van horen zeggen, is het waar?
Desweegs gevraagd, geen commentaar
Geluisterd wordt er dus niet naar
Over horen gesproken
Regelmatig kunnen wij de berichten
beluisteren dat volgens de statistieken, de
gemiddelde leeftijd van zowel vrouwen als
mannen toeneemt (1)(2).

Als langer leven gevuld wordt met
geluidloosheid, zoals in het voorgaande, dan
kun je daar stil van worden.

Langer leven. Dat lijkt maar zo
Het tegendeel is waar
Ieder etmaal leveren we 24 uur in
Ons leven wordt dus steeds korter

Gelukkig breekt steeds opnieuw de
engelenzang tot ons door, die als muziek in de
oren klinkt.

Het signaal dat er toegang is tot het eeuwige
leven, statistisch niet te verklaren (3)

- (1) Haal uit je winst
- (2) Moeten we daar blij mee zijn?
- (3) Wel de vervulling van de belofte

Kerstverhaal: Iedereen doet mee

Oma van op de hoek zag het al weer helemaal
zitten. Haar kleine vriendinnetje Lisa kon het
zich nog herinneren van vorig jaar. Het
Kerstfeest in de straat. Alle huizen werden
versierd en er brandden toen heel veel
lichtjes. Prachtig. Het was nu eindelijk zo ver.
De burens kwamen al met slingers en takken
en wat niet al. Oma kwam direct in actie om
een handje te helpen en als het moest wel
twee. Dat was prachtig werk. Helemaal als
alles klaar was en iedereen het resultaat kon
bewonderen.

Maar voor Oma duurde de vreugde maar kort.
Als zij haar altijd gewaardeerde hulp aanbiedt,
met "Hendrik zal ik de lampjes aanreiken"

zegt deze "nee hoor, gaat u maar snel naar
binnen". "Joehoe, Rita", roept Oma, "zal ik
dat schaapje even bij jouw deur zetten?"
Roept Rita vrolijk "gaat u maar snel naar
binnen, kan ik zelf wel, anders doet Jannes
het wel voor mij, ja toch Jannes"? Oma kijkt
beteuterd, wat is dat nou, wat is hier aan de
hand. Ze probeert het nog een keer. "Joehoe
Froukje, als ik nou eens die mooie
kerstkransen bij de deuren ophang" en loopt
geluk naar de doos met kerstkransen en pakt
er een uit. Froukje komt aangerend, trekt de
kerstkrans uit de handen van Oma en zegt
kordaat. "Niks Oma, we doen dat allemaal
zelf, afblijven, ga maar weer binnen zitten."
Oma krijgt tranen in haar ogen en loopt
zonder iets te zeggen naar huis toe.

Lisa heeft het allemaal gezien en wil naar haar
toe. Belt aan. Maar Oma doet niet open. Lisa
drukt haar neusje tegen het raam en kijkt naar
binnen. Oma zit verdrietig bij de achtertafel,
een zakdoek in haar handen en snuit
luidruchtig haar neus. Lisa tikt tegen het raam
en ze roept "Oma van op de hoek, doe nu
open!" Oma ziet haar vriendinnetje en met
enige tegenzin, laat zij Lisa binnen. "Niet
verdrietig zijn", zegt Lisa. Maar Oma vindt het
zo gek wat er is gebeurd. "Ik hoor er toch ook
bij", zegt ze. "Iedereen telt toch mee?"
Lisa vertelt dan wat ze de mensen heeft horen
zeggen. "Oma is oud en krakkemikkig. Zij
moet rustig aan doen en alleen maar lekker
binnen zitten en kijken. Want als Oma valt en
er breekt iets, dat kunnen wij niet hebben."
"Wie hebben dat gezegd", vraagt Oma
verbaasd. "Dat zei Jannes", mompelt Lisa "en
Hendrik en....." "Zij zijn zelf krakkemikkig"
zegt Oma. "Iedereen kan vallen en iets breken
en ze hebben altijd gezegd dat iedereen
meetelt en ik dus ook", zegt Oma. Lisa snapt
het ook niet helemaal, maar ja, zij heeft de
plannen niet bedacht.
Verdrietig en onzeker als zij zijn lopen zij naar
het raam en kijken naar buiten, naar de
mensen die de boel aan het versieren zijn.
Vrolijk zwaaien zij naar Oma en Lisa. Lisa
zwaait aarzelend terug, maar Oma kan het
niet, had graag ook vrolijk willen zijn....

Dan wordt het rustig in de straat. Alles ik klaar. Vanavond gaan de lichtjes branden en is de hele straat verlicht. Prachtig. Maar als het donker is, branden de lichtjes bij Oma niet. Zij mocht de stekker niet in het stopcontact drukken. "Veel te gevaarlijk, als je bukt kun je vallen....niet doen. Wij komen wel even", was er gezegd. Maar Oma geeft niet thuis. Het blijft daar stil. Geen gehoor. Ziek? Oma komt de deur niet uit, doet ook niet open. Een groot probleem, wat nu?

Als dezelfde avond de burens bijeenkomen in het huis van buurman Klift, is Oma er niet bij. Iedereen heeft het er over. "Toch maar goed dat we haar hebben vrijgesteld van alle drukte", zegt Jannes. Dan springt Lisa op. "Het is jullie schuld dat Oma er niet bij is, zij is een beetje ziek van verdriet. Jullie wilden alles zelf doen en Oma telde niet mee, maar Oma zegt dat je Kerstfeest samen viert, om samen te zijn en elkaar te helpen, maar Oma mag dat niet van jullie." Het wordt stil in de huiskamer. Muisstil... Wie had dat verwacht van zo'n klein meisje, dat zij hen op hun verantwoordelijkheid zou wijzen? Oei, dat kwam hard aan en stemde tot nadenken... En wie zou straks het kerstverhaal vertellen, dat deed Oma altijd zo mooi en goed..... "Hoe

lossen we dat op?", vraagt buurman Klift. Lisa heeft wel een plannetje. "Laten we allemaal een lichtje nemen en daarmee naar Oma gaan en vragen of ze mee wil schijnen." "Een goed plan", zegt Froukje. "Ik heb nog wel waxinelichtjes" en ze gaat ze snel halen. Dan gaan de bewoners van de Rozenstraat met een schoteltje met een prachtig lichtje erop naar het huisje van Oma op de hoek. Ze roepen Oma, maar die zit nog verdrietig bij de achtertafel. Oma heeft er moeite mee om naar voren te komen, maar als zij al die lichtjes ziet, komt zij naar buiten en kijkt verbaasd naar al die vragende gezichten. En als haar gezegd wordt dat iedereen spijt heeft van hun optreden en dat zij er ook bij hoort, dan begint zij te glunderen. "Oma, Oma, vertelt u weer het kerstverhaal?" Dan beginnen de burens voor Oma te zingen: "Jezus zegt dat Hij, hier van ons verwacht, dat wij zijn als kaarsjes brandend in de nacht." Oma is er helemaal ontroerd van. Dan zegt Jannes "Oma u telt echt mee hoor en wilt u ons allemaal vergeven?"

Gelukkig komt alles goed en vertelt Oma het onmisbare Kerstverhaal. Van dat Kind dat op aarde kwam voor jou en mij en voor Lisa en iedereen. Want bij Hem telt iedereen mee.

JEUGDPAGINA

Naar vogels vissen

In iedere vis staat de naam van een vogel. Maar de vissen hebben de letters wel een beetje door elkaar geschud. Bovendien hoort er bij elke vogelnaam één letter niet bij! Wat zijn de namen van de 11 vogels en welke vogelnaam kun je maken van de overgebleven 11 letters?

